

Περὶ τῆς Χαναναίας καὶ τῆς Παναγίας (Χριστόδουλος Παρασκευαΐδης (+) Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν (1998-2008))

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)



Τὸ Εὐαγγέλιο τῆς ἡμέρας ἀναφέρεται σὲ μία γυναίκα, τὴ Χαναναία. Τὴν ἀκούσατε νὰ φωνάζει τὸν Κύριο, νὰ τὸν ἔχει πάρει ἀπὸ πίσω παρακαλώντας τον κι Ἐκεῖνος νὰ μὴν τῆς ἀπαντᾷ. Οἱ μαθητὲς του ἀποροῦν γιατί δὲν τὴ βοηθᾷ ἢ γιατί δὲν τὴ διώχνει, παρὰ τὴν ἀφήνει νὰ ἱκετεύει. Κι Ἐκεῖνος ἐξηγεῖ τὴ σιωπὴ του: ἦλθα μόνο γιὰ τὸ Ἰσραὴλ, ὄχι γιὰ τοὺς ξένους, ὄχι γιὰ ἄλλοεθνεῖς, ὅπως εἶναι ἡ γυναίκα αὐτή, ἡ Χαναναία. Ὅμως, ἡ γυναίκα ἐπέμενε, τὸν πλησίασε καὶ τὸν προσκύνησε ζητώντας βοήθεια. Ὁ Κύριος, διδάσκοντας καὶ τοὺς μαθητὲς καὶ ἐκείνην κι ὅλους

ἐμᾶς ἕκτοτε, ἀπαντᾶ προσβάλλοντάς την: «Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ παίρνεις τὸ ψωμί τῶν παιδιῶν σου καὶ νὰ τὸ πετᾷς στὰ σκυλιά». Παρομοιάζει ἔτσι τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν πιὸ βασικὴ ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ψωμί. Ἡ γυναίκα δὲν ὑποχωρεῖ καὶ ἐπιμένει: « Ναὶ Κύριε, ὅμως τὰ σκυλιὰ τρῶν' ἀπὸ τὰ ψίχουλα ποὺ πέφτουν ἀπὸ τὸ τραπέζι τῶν ἀφεντικῶν τους». Τότε, ὁ Ἰησοῦς τῆς εἶπε, «Μεγάλῃ ἡ πίστη σου, γυναίκα· νὰ γίνῃ λοιπὸν αὐτὸ ποὺ θέλεις».



Ἄς σταθοῦμε λίγο στὸ περιστατικὸ. Ὁ Κύριος εἶχε βγεῖ ἀπὸ τὴν Ἰουδαία, καὶ πήγαινε στὴ Σιδώνα, στὸ σημερινὸ Λίβανο. Ἐκεῖ ἦταν ἡ χώρα τῶν Χαναανιτῶν, ἔθνος ποὺ ζοῦσε στὴν περιοχὴ πρὶν ἀκόμη ἔλθουν οἱ Ἰσραηλίτες μὲ τὸν Μωυσῆ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Ἦσαν εἰδωλόλατρες, οἱ δὲ γυναῖκες των ἀσκοῦσαν τὴ μαγεία.

Ἐπῆγε ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς στὰ μέρη της, ἀλλὰ ἔπρεπε ἡ ἴδια ἡ Χαναναία νὰ τὸν θελήσει, νὰ τὸν ἀναζητήσῃ, νὰ τὸν φωνάξῃ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς της. Ἡ Χαναναία καταλαβαίνει τὴν ὑπαρξὴ του κοντὰ της, καὶ ἀρχίζει νὰ τὸν φωνάζει. Δὲν φωνάζει κάποιον γητευτὴ, κάποιον μάγο θαυματοποιό: Τὸν ἐπικαλεῖται μὲ τὴ συγκεκριμένη ιδιότητά του, τρόπον τινὰ μὲ τὸ ὄνομά του: «υἱὸς Δαυίδ», ὁ Κύριος.

Καὶ ὅσο τὸν ἐπικαλεῖται τόσο τὸν πλησιάζει, ὅσο τὸν ζητᾶ τόσο τὸν βρίσκει. Ὁ Κύριος στὴν ἀρχὴ δὲν τῆς μιᾶς, ὀδηγώντας σε σκληρὴ δοκιμασία τὴν ἀντοχὴ τῆς πίστεως της. Τὴν ἀφήνει νὰ τὸν ἀκολουθεῖ χωρὶς καμὶαν ἀπόκριση, κι ἔπειτα τῆς μιᾶς προσβάλλοντάς την. Δὲν πρόκειται, βέβαια, ἐδῶ γιὰ φυλετικὴ διάκριση, ἀλλὰ γιὰ προσβολὴ καὶ ἀπόρριψη τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς μαγείας. Καὶ βλέπουμε πῶς ἡ πίστη τῆς Χαναναίας δὲν κλονίζεται καθόλου ἀπὸ τὴν προσβολή, παρὰ ζητᾶ ἔλεος, ζητᾶ τὴ θαυματουργικὴ παρέμβασή Του στὴ ζωὴ τὴ δική της καὶ τῆς κόρης της.

Οἱ φωνές τῆς Χαναναίας, τί ἄλλο εἶναι ἀπὸ προσευχὲς πρὸς τὸν Κύριο; Τὸ τρέξιμό της ὀπίσω του, τί ἄλλο εἶναι ἀπὸ στροφὴ τῆς ζωῆς της πρὸς τὸν λόγο Του; Ἡ ταπείνωσή της, ἡ παραδοχὴ της ὅτι ναί, εἶναι ἓνα ἀνάξιο σκυλὶ πού ζητᾶ μόνο λίγα ψίχουλα εὐλογίας, αὐτὰ πού περισσεύουν ἀπὸ τὸ τραπέζι τῶν πιστῶν, τί ἄλλο εἶναι ἀπὸ μετάνοια κι ἐξομολόγηση; Καὶ ἡ τελικὴ ἀπάντηση τοῦ Κυρίου, τί ἄλλο εἶναι ἀπὸ ἀνοιγμα τῆς ἀγκαλιᾶς Του, ἀπὸ συγκατάθεση τοῦ Θεοῦ στὴν ἀταλάντευτη πίστη τοῦ ἀνθρώπου;

Τὸ Εὐαγγέλιο τῆς ἡμέρας δὲν ἀφηγεῖται ἀπλῶς καὶ μόνο ἓνα θαῦμα τοῦ Κυρίου. Παρουσιάζει τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο πλησιάζουμε τὸν Κύριο, τὸν μοναδικὸ τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο βγαίνουμε ἀπὸ τὶς παγίδες τῶν εἰδώλων τοῦ κόσμου τούτου καὶ ριχνόμαστε κλαίγοντας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Πατέρα μας. Παρουσιάζει τὸ πῶς ἐργάζεται ὁ Θεὸς γιὰ νὰ μᾶς ἀνοίξει τὸ δρόμο ἐπιστροφῆς σ' Αὐτόν, χωρὶς νὰ καταργεῖ τὴν ἐλευθερία μας. Παρουσιάζει τὸ πρόσωπο τοῦ Σωτήρα μας. Παρουσιάζει τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἀνοίγουμε τὴν ψυχὴ μας στὴ θαυματουργὴ χάρι Του. Μὲ ἄλλα λόγια, παρουσιάζει αὐτὴ τὴν ἴδια τὴν ἑορτὴ τῆς σωτηρίας μας, παρουσιάζει τὴν Ἐκκλησία.

Ἐκκλησία εἶναι ὁ μυστικὸς χῶρος ὅπου συναντώμεθα ὅλοι. Ἐδῶ ὁ Κύριος, ἐδῶ οἱ Ἄγγελοι, ἐδῶ οἱ Ἅγιοι καὶ οἱ πιστοί. Ἐδῶ ἐπίσης, ἐδῶ μαζί μας, μᾶς τραβᾶ κοντὰ της γεμάτη ἀγάπη, ἡ Δέσποινα τοῦ οἴκου τούτου, ἡ Θεοτόκος.

Γιὰ νὰ ἀνοίξει ὁ Θεὸς τὴν ἀγκαλιὰ Του στὴ Χαναναία γυναίκα καὶ σε ὅλους ἐμᾶς, ἐργάσθηκε πολὺ ἡ Κυρία Θεοτόκος. Ἡ Μαρία δὲν ἦταν ἀπλῶς καὶ μόνον μία εὐσεβὴς κοπέλα, ἡ ὁποία συμμετέχει στὴ σωτηρία μας μ' ἓνα παθητικὸ τρόπο, δεχόμενη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἔτσι ὅπως τῆς τὸ εἶπε ὁ Ἄγγελος. Δὲν εἶναι τὸ χῶμα πού τὸ πῆρε στὰ χέρια Του ὁ Δημιουργὸς κι ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο χωρὶς νὰ κάνει τίποτε αὐτὸ τὸ ἴδιο. Ἡ Μαρία συμμετεῖχε στὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, ἐργάσθηκε γιὰ νὰ προσφέρει στὸν Θεὸ ὅλα τὰ στοιχεῖα πού χρειαζόταν τὸ φιλόνητρο σχέδιό Του νὰ σαρκωθεῖ καὶ νὰ μᾶς λυτρώσει.

Ποιὰ εἶναι τὰ στοιχεῖα αὐτά, μᾶς ἐξηγεῖ ὁ Ἅγιος Πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας μας,

Νικόλαος ὁ Καβάσιλας: «Βίος πανάμωμος, ζωὴ πάναγνος, ἄρνησις κακίας ἀπάσης, ἄσκησις ἀρετῆς ἀπάσης, ψυχὴ καθαρωτέρα φωτός, σῶμα διὰ πάντων πνευματικόν...» Ὅπως ψάλλουμε στὸν Ὅρθρο τῆς παραμονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, «Ἡράσθη τοῦ κάλλους σου Χριστός, Πανάμωμε, καὶ τὴν μήτραν σου κατώκησεν, ὅπως παθῶν ἐξ ἀμορφίας, τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων λυτρώσηται...»

Ἀποδεχόμενη τὴν ἐνεργὸ συμμετοχὴ τῆς στὸ φιλόπρωτο σχέδιο τοῦ Θεοῦ, ἡ Μαρία λέγει ἡ ἴδια, ἐν πνεύματι προφητικῶ: «Ἴδου γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσι με παῖσαι αἱ γενεαί». Καὶ πράγματι, τὸν ἴδιο κι ὅλας χρόνος, ἐμακάρισε τὴν Θεοτόκο πρώτη ἡ Ἐλισάβετ, ἀναφωνώντας πλήρης πνεύματος ἁγίου: « Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου· καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου».

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δοῦμε χριστιανικὸ ναὸ χωρὶς τὴν εἰκόνα τῆς Δεσποίνης μας Θεοτόκου νὰ μᾶς ὑποδέχεται καὶ νὰ μᾶς εἰσάγει στὸ Μυστήριον τῆς σωτηρίας μας. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσευχηθοῦμε, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σκεφθοῦμε τὴν Ἐκκλησίαν, χωρὶς νὰ ἀναφερθοῦμε σ' Ἐκείνην ποὺ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δικὴ τῆς τελεία συνέργεια στὸ θέλημά Του, τὴν κατέστησε Παναγία Μητέρα τοῦ Θεοῦ καὶ Μητέρα τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος χαρακτηρίζει τὴν Κυρία Θεοτόκο φιλοτιμία τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, πύλη τῆς ἡμετέρας ζωῆς, πρόξενον τῆς σωτηρίας μας. Ἔχουν γραφεῖ λαμπρὲς σελίδες ποὺ ἐξηγοῦν τὴ θέση τῆς Θεοτόκου ὡς Μητέρας τοῦ Χριστοῦ καὶ Μητέρας τῆς Ἐκκλησίας. Ἔχουν γραφεῖ ἀπείρως λαμπρότερα, θεόπνευστα κείμενα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ποὺ ἐξηγοῦν τὸ ἔργο τῆς Μαρίας καὶ ὑμνοῦν τὸ σεπτὸ πρόσωπό τῆς.

Ἀλλὰ γνωρίζουμε ἐπίσης ὅτι κάθε χριστιανὸς ἔχει μέσα στὴ καρδιά του τὴν εἰκόνα Τῆς. Ἐκεῖ, μέσα στὸ κρυμμένο βάθος τῆς ψυχῆς του, ὁ ἀπλὸς κι ἀνώνυμος ἄνθρωπος ποὺ διαφεύγει ἀπὸ τὸ δίχτυ τῆς ἱστορίας ὄχι ὅμως ἀπὸ τὸ βλέμμα τοῦ Θεοῦ, ἔχει πάντοτε ἀναμένο ἓνα καντήλι στὴν Παναγία. Κι ὅσο πυκνώνει τὸ νέφος τῆς ἀγωνίας, ὅσο θεριεύουν τὰ βάσανά μας, σ' Ἐκείνης τὴν ἀγκαλιὰ σπεύδουμε νὰ κρυφθοῦμε, ν' ἀφήσουμε τὰ δάκρυά μας νὰ τρέχουν στὴν ποδιά Τῆς. Σ' Ἐκείνην, τὴν Μυστηριακὴν Μητέρα μας καταφεύγουμε, περιμένοντας νὰ νιώσουμε τὸ χέρι Τῆς νὰ μᾶς σκουπίζει τὰ δάκρυα, νὰ μᾶς δίνει δύναμη, νὰ γαληνεύει τὴν τρικυμισμένη μας ψυχὴ.

Σ' Ἐκείνην καταφεύγει καὶ τὸ Γένος τῶν Ἑλλήνων, ὅποτε νιώσει τὴν ἀπειλὴ τοῦ ἀφανισμοῦ του, καὶ ἀφήνεται στὴν χάρη Της, τὴν Ὑπέρμαχο. Τέτοια ὥρα, ἀγωνίας μεγάλης γιὰ τὸ Γένος καὶ τὸν Αὐτοκράτορα, ἀνηγέρθη καὶ ὁ ἱερὸς αὐτὸς ναός. (Κοσμοσώτηρας Φερῶν)

Σ' Ἐκείνην καταφεύγω καὶ ἐγὼ σήμερα, παρακαλώντας Την νὰ πρεσβεύει ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ κτήτορος, καὶ ὑπὲρ τοῦ Γένους μας. Καὶ τὴν παρακαλῶ νὰ μᾶς δίνει τὴ χάρη νὰ τὴν νιώθουμε πάντοτε, νὰ τὴν νιώθουμε ὅλοι Παναγία καὶ Δέσποινά μας, ἀληθῶς καὶ σταθερῶς Κοσμοσώτηρα, ρόδον τὸ ἀμάραντον.

Πηγή: agiazoni.gr